

FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I STOCKHOLM
Allmänna avdelningen
Enhet 12

DOM
2013-08-16
Meddelad i
Stockholm

Mål nr
13060-13

1

SÖKANDE

Knowit Dataunit AB, 556436-6259
Västmannagatan 4, 4 tr
111 24 Stockholm

Ombud: Helena Lundkvist
Advokatfirman Nordia KB,
Box 70389
107 24 Stockholm

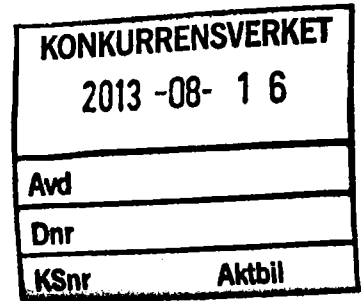
Ombud: Advokat Henrik Wetzstein
Advokatfirman NORDIA KB
Box 70389
107 24 Stockholm

MOTPART

Försvarets materielverk
115 88 Stockholm

SAKEN

Upphandling på försvars- och säkerhetsområdet, LUF5

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avslår ansökan om överprövning.

Dok.Id 384914

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
115 76 Stockholm	Tegeluddsvägen 1	08-561 680 00	08-561 680 01	måndag – fredag 09:00-15:00
		E-post: forvaltningsrattenistockholm@dom.se		

YRKANDEN M.M.

Försvarets materielverk (FMV) genomför en upphandling av InfoInfra och Stabsstödssystem (dnr 365746 – AI840408). Tilldelningsbeslut meddelades den 20 maj 2013 varvid annan anbudsgivare än Knowit Dataunit AB (Knowit) antagits. Knowit:s anbud förkastades i kvalificeringsfasen.

Knowit ansöker hos förvaltningsrätten om överprövning enligt lag (2011:1029) om upphandling på försvars- och säkerhetsområdet (LUFS) och yrkar i första hand att upphandlingen ska rättas så att Knowit:s anbud ska utvärderas. I andra hand yrkas att upphandlingen ska göras om. Till stöd för sin talan anför bolaget bl.a. följande. FMV har underkänt anbudet i kvalificeringsfasen med motiveringen att anbudet inte uppfyllde kraven i förfrågningsunderlaget på följande punkter: 2, 10.6, 10.6.1 och 5.3. FMV har därigenom förkastat Knowit:s anbud, utan att skäl härtill förelegat utifrån vad som stadgas i anbudsinfordran och proportionalitetsprincipen. FMV har upprättat och tillämpat ett förfrågningsunderlag som brister i klarhet, tydlighet och förutsebarhet samt att det ingår ett oproportionerligt krav. FMV har brutit mot de grundläggande principer som framgår av 1 kap. 11 § LUFS. Angående de aktuella punkterna anför Knowit bl.a. följande.

2. Generella krav

Eftersom Knowit har uppfyller samtliga krav som ifrågasätts av FMV i övrigt är även detta krav uppfyllt.

10.6 Ledningssystem för kvalitet

I anbudsinfordran återfinns inte något krav på redovisning av innehållet i anbudsgivarens kvalitetsledningssystem. Det som anförs är att anbudsgivaren ska ha ett kvalitetsledningssystem. Knowit har i sitt anbud bekräftat att det aktuella kravet uppfylls. Ett sådant svar ska accepteras av FMV i enligt

het med vad FMV uppgett i anbudsinfördran. Av kammarrätten i Göteborgs dom meddelad den 2 januari 2013, målnr. 6845-12 framgår att det i anbudsinfördran ska framgå om anbudsgivaren ska styrka riktigheten i sitt svar.

10.6.1 Intyg och bevis avseende anbudsgivarens kvalitetsledningssystem

Knowit har lämnat den redovisning som krävet efterfrågar. Det finns inget krav på att FMV ska kunna bedöma att anbudsgivarens eget kvalitetsledningssystem är likvärdigt med ISO 9001. Knowit har redan under punkten 10.6 bekräftat att deras kvalitetsledningssystem är likvärdigt med ISO 9001. FMV:s uppfattning strider mot vad som framgår av anbudsinfördran och därigenom mot principerna om transparens och likabehandling. Vidare har Knowit i en bilaga till anbudet dels lämnat beskrivning avseende kvalitetsmanual med rutiner för styrning av specificerade och redovisade dokument, dels lämnat beskrivning avseende rutin för revision av kvalitetsledningssystem, vilket är det som de facto efterfrågats. Vidare har Knowit till anbudet lämnat in flertalet bilagor, varvid ytterligare information återfinns. Av förfrågningsunderlaget framgår inte att beskrivningen av kvalitetsledningssystemet måste vara av särskild omfattning. Att det funnits möjlighet att ställa frågor till FMV förändrar inte det faktum att anbudsinfördran kan vara oklar och otydlig. Det är ju först i efterhand som det kan konstateras hur FMV bedömt uppställda krav. Det får anses klarlagt att parterna uppfattat kraven på olika sätt och att det därutöver finns utrymme för olika tolkningar.

5.3 Övriga krav på lämnade uppgifter

Knowit har angivit att krävet är uppfyllt. Vidare har Knowit redovisat en tidplan där man angivit tidsangivelser för de aktiviteter där FMV kommer att behöva tillhandahålla material, utrustning och tjänster. Vidare framgår datum då de ska vara Knowit tillhanda. Knowit har lämnat uppgifter som måste anses uppfylla det uppställda kravet. Angiven tidsperiod har fått be-

stämmas fritt av anbudsgivaren och svaret har ingen betydelse för utvärderingen. Det hänvisas till kammarrätten i Stockholms dom den 15 oktober 2008 målnr. 5553-08.

Om Knowits anbud utvärderats skulle det vunnit upphandlingen eftersom priset är lägre än vinnande bolags pris. Knowit har därigenom lidit skada genom att utslutas från upphandlingen.

FMV bestrider bifall till ansökan och anför till stöd för sin talan bl.a. följande.

10.6 Ledningssystem för kvalitet och 10.6.1 Intyg och bevis för avseende anbudsgivarens kvalitetsledningssystem

Knowit uppger i sitt anbud att de uppfyller kravet samtidigt som de svarar att det kvalitetsledningssystem de använder är baserat på ISO 9002. ISO 9002 och ISO 9001 motsvarar inte varandra. FMV har ställt krav på att bevis om de faktiska förhållandena ska bifogas anbudet i syfte att verifiera lämnade uppgifter. Den beskrivning som Knowit lämnat visar inte att Knowits kvalitetssystem är likvärdigt med ISO 9001:2008 på de punkter som krävs.

5.3 Övriga krav på lämnade uppgifter

För sin egen planering har FMV ställt krav på att anbudsgivarna anger vilka leveranstider som krävs av FMV avseende materiel och tjänster som enligt avtalet ska tillhandahållas av FMV. Dessa leveranstider kan inte utläsas av Knowit:s anbud. Det material som FMV kommer att tillföra inom ramen för denna upphandling kommer inte att tillföras under transiteringen. Av FMV efterfrågade tidsperioder kan inte utläsas av de uppgifter Knowit lämnat i sitt anbud.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Tillämpliga bestämmelser

Enligt 1 kap. 11 § LUFS ska upphandlande myndigheter behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt genomföra upphandlingar på ett öppet sätt. Vid upphandlingar ska vidare principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet iakttas. Vidare anges i 16 kap. 6 § LUFS att rätten ska besluta att upphandlingen ska göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse gjorts om den upphandlande enheten har brutit mot de grundläggande principerna i 1 kap. 11 § LUFS, eller någon annan bestämmelse i denna lag, och detta har medfört att leverantören lidit eller kan komma att lida skada.

I anbudsinfordran anges bl.a. följande:

2. Generella krav

För kvalificering av anbudsgivare och utvärdering av anbud skall anbudsgivare besvara och/eller kommentera samtliga ställda krav i eventuella bilagor.

10.6 Ledningssystem för kvalitet

Anbudsgivaren ska ha ett kvalitetsledningssystem för den egna verksamheten antingen enligt ISO 9001:2008(/2000) eller likvärdigt i form av ett eget väl dokumenterat kvalitetsledningssystem enligt nedanstående punkter. Om certifieringen eller det egna kvalitetsledningssystemet är framtaget på koncernnivå ska det tydligt framgå att det är giltigt för det anbudslämnande företags verksamhet.

En kvalitetsmanual med rutiner för styrning av specificerade och redovisade dokument.

Rutin för förebyggande och korrigerande åtgärder.

Rutin för hantering av avvikelser, reklamationer och eskaleringsprocesser.

Rutin för revision av kvalitetsledningssystemet

10.6.1 Intyg och bevis för avseende anbudsgivarens kvalitetsledningssystem.

I anbudsinfordran anges bl.a. följande: För verifiering bifoga antingen kopia av intyg om certifiering enligt ISO 9001:2008(/2000) alternativt be-

skriv det egna kvalitetsledningssystemet enligt de fyra punkterna ovan.
Redovisas i anbudet som separat bilaga

5.3 Övriga krav på lämnade uppgifter

I anbudsinfordran anges bl.a. följande: Anbudsgivaren skall i sitt anbud ange tidsperiod för avrop uttryckt i antalet arbetsdagar före begärd leverans.

15.2 anbudets utformning

Del 1 kommersiell del skall minst innehålla: Kommentarer till alla ställda krav i denna anbudsinfordran, inklusive de som ej uppfylls (§ 1 – 47). Där ej uttryckligen angivits att beskrivningen skall lämnas, kan kommentarerna begränsas till ”uppfylles”, vilket vid utvärderingen kommer att tolkas som att motsvarande krav till fullo kommer att uppfyllas. Om ställt krav inte kommenteras äger FMV rätt att tolka detta som att kravet inte uppfylls.

Förvaltningsrättens bedömning

Vid bedömningen av ett skall-krav bör utgångspunkten vara hur en rimligt informerad och normalt omsorgsfull anbudsgivare uppfattar anvisningen. För det fall anbudsgivaren uppfattar något som oklart är det rimligt att denne ställer klagörande frågor till myndigheten. I den nu aktuella upphandlingen har möjlighet att ställa frågor funnits. Såvitt framgår av handlingarna i målet var Knowit, vid tiden för anbudet, inte certifierade enligt ISO 9001:2008 (/2000). Av anbudsinfordran framgår att FMV kräver ett kvalitetsledningssystem certifierat enligt ISO 9001:2008 (/2000) eller likvärdigt i form av ett eget väl dokumenterat kvalitetsledningssystem enligt fyra specificerade punkter. Under 10.6.1 anges att anbudsgivaren för verifiering ska ge in certifikat eller lämna en beskrivning av det egna kvalitetsledningssystemet enligt de fyra punkterna. Följaktligen ska den beskrivning som lämnas kunna utgöra underlag för en verifiering av att det egna kvalitetsledningssystemet är likvärdigt med ett certifierat enligt ISO 9001:2008(/2000). Det har inte funnits rum för otydlighet eller missförstånd. Kravet är ställt på det levererande bolaget. Vidare har Knowit med hänvisning till punkten 15.2 i anbudsinfordran samt sin egen kommentar

till punkt 10.6 i anbudsinfordran hävdad att en verifiering inte är aktuell eller ens tillåten. Förvaltningsrätten konstaterar att det förhållandet att FMV inte ska verifiera vissa uppgifter från Knowit under utvärderingen inte påverkar kvalificeringen av leverantörerna. Knowit kan inte anses ha gjort sannolikt att man i sitt anbud lämnat tillräckliga uppgifter för att FMV ska kunna verifiera att deras kvalitetsledningssystem är likvärdigt med ett system certifierat enligt ISO 9001:2008(/2000). Eftersom Knowit inte har uppfyllt av FMV ställda skall-krav ska de uteslutas från vidare deltagande i upphandlingen.

Angående det under punkten 5.3 angivna kravet finner förvaltningsrätten att det inte är ett orimligt krav för en upphandlande myndighet att redan på detta stadium vilja binda upp ett eventuellt vinnande bolag. Frågan är klart formulerad och inte heller här finns utrymme för otydlighet. Knowit har inte visat att man svarat på frågan.

En upphandlande myndighet har stor frihet att inom ramen för lagstiftning-
en själv välja vad som ska upphandlas och vilka krav som kan ställas på de
företag som ska leverera det upphandlade. FMV:s krav att en leverantör av
nu aktuella varor och tjänster har ett kvalitetsledningssystem av viss stan-
dard framstår därför inte som orimligt. Det är vidare rimligt att upphand-
lande myndighet verifierar ställda skall-krav i kvalificeringsfasen. Kravet
kan därför inte anses strida mot LUFSS eller någon av de unionsrättsliga
principerna. Redan på denna grund har Knowit rätteligen utslutits från
upphandlingen. Inte heller det under punkten 5.3 angivna kravet kan anses
strida mot LUFSS eller någon av de unionsrättsliga principerna. Även denna
grund motiverar en uteslutning av Knowit från upphandlingen.

Under sådana förhållanden saknas skäl att pröva övriga av Knowit anförda grunder. Ansökan ska således avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Detta avgörande kan överklagas. Information om hur man överklagar finns i bilagan till denna dom (DV 3109/1A LOU).

Madeleine Benndorf
Rådman

Föredragande Peter Collert har föredragit målet.

SVERIGES DOMSTOLAR

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska skriva till Kammarrätten i Stockholm.

Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.

Överklagandet ska ha kommit in till förvaltningsrätten **inom tre veckor** från den dag då klaganden fick del av beslutet. Om beslutet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när beslutet kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag domstolens beslut meddelades. Tiden för överklagandet för offentlig part räknas från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att **prövningstillstånd** meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. Klagandens person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Adress och telefonnummer till klagandens arbetsplats ska också anges samt eventuell annan adress där klaganden kan nås för delgivning. Om dessa uppgifter har lämnats tidigare i målet – och om de fortfarande är aktuella – behöver de inte uppges igen. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges. Om någon person- eller adressuppgift ändras, ska ändringen utan dröjsmål anmälas till kammarrätten.
2. den dom/beslut som överklagas med uppgift om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för en begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av förvaltningsrättens dom/beslut som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Adressen till förvaltningsrätten framgår av domen/beslutet.

I mål om överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling eller lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster får avtal slutas innan tiden för överklagande av rättens dom eller beslut har löpt ut. I de flesta fall får avtal slutas när tio dagar har gått från det att rätten avgjort målet eller upphävt ett interimistiskt beslut. I vissa fall får avtal slutas omedelbart. Ett överklagande av rättens avgörande får inte prövas sedan avtal har slutits. Fullständig information finns i 16 kapitlet i de ovan angivna lagarna.

Behöver Ni fler upplysningar om hur man överklagar kan Ni vända Er till förvaltningsrätten.